

KOMUNIKAT

Problemy z ustaleniem statusu małego i średniego przedsiębiorcy dla potrzeb uzyskania pożyczki z Polskiego Funduszu Rozwoju

- Pomoc w ramach tzw. Tarczy Finansowej Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm opiera się m.in. na udzieleniu przedsiębiorcom nieoprocentowanych subwencji finansowych, dostępnych w bankach komercyjnych i spółdzielczych, które przystąpiły do programu.
- Wiele firm, które złożyły swoje wnioski 29 i 30 kwietnia 2020 r. przy określeniu statusu MŚP (na podstawie ówczesnego Regulaminu i Przewodnika PFR) nie uwzględniła przedsiębiorstw powiązanych ani partnerskich, co oznacza, że zgodnie z brzmieniem nowych przepisów firmy te mogą zostać uznane za dużego przedsiębiorcę, a zatem przedsiębiorcę, do którego nie została dedykowana tarcza Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm.
- Problem jest o tyle istotny, że osoby fizyczne, które składały i podpisywały wnioski, jednocześnie oświadczyły, pod rygorem odpowiedzialności karnej, że dane zawarte we wniosku są zgodne z prawdą oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Aby ubiegać się o wsparcie koniecznym jest zanotowanie spadku obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży) o co najmniej 25% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca lub analogicznego miesiąca ubiegłego roku w związku zakłóceniami w funkcjonowaniu gospodarki na skutek COVID-19, a także zatrudnianie pracowników.

Wnioski o powyższą subwencję można było zacząć składać od wieczora 29 kwietnia 2020 r. Z informacji podanych przez sam Polski Fundusz Rozwoju wynika, iż na 20 maja 2020 r. z wnioskami o pomoc z Tarczy Finansowej zgłosiło się ponad 152 143 firm, które w sumie otrzymały prawie 31 miliardów złotych. Wynikało to z faktu, iż PFR zapowiedział, że subwencje finansowe będą wypłacane przedsiębiorcom w ramach programu zgodnie z kolejnością rozpoznania przez PFR przekazanych przez banki umów o subwencje finansowe, przy czym pierwszeństwo rozpoznania przyznane będzie tym przedsiębiorcom, którzy przedstawili kompletne i prawdziwe dane i oświadczenia przy zawieraniu umowy subwencji finansowej. Po wyczerpaniu środków pieniężnych dostępnych w ramach programu, przedsiębiorcom nie będą przysługiwały żadne roszczenia względem PFR ani banku, niezależnie od zawartych umów o subwencje finansowe.

Problem jaki zaczął spędzać sen z powiek beneficjentów pojawił się tuż po weekendzie majowym, kiedy to PFR zmienił treść przewodnika i regulaminu ubiegania się o udział w programie rządowym „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Małych i Średnich firm”.

Otóż 29 i 30 kwietnia 2020 r., w których to wnioski złożyło zapewne kilka, jak nie kilkadziesiąt tysięcy firm, na podstawie dostępnych wówczas przewodników i regulaminów **status mikrofirmy, małego i średniego przedsiębiorcy powinno się określać „w oparciu o liczbę pracowników na dzień 31 grudnia 2019 r. Roczny obrót lub suma bilansowa zasadniczo powinny dotyczyć roku 2019. Natomiast jeżeli rok obrotowy przedsiębiorcy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, wówczas należy uwzględnić ostatni pełny rok obrotowy przedsiębiorcy i na jego podstawie ustalić roczny obrót lub sumę bilansową”.**

Co istotne, „na potrzeby weryfikacji statusu mikrofirmy i MŚP nie uwzględnia się wartości zatrudnienia, przychodów i sumy bilansowej właściciela lub spółek zależnych wnioskodawcy. Na potrzeby weryfikacji tego statusu nie uwzględnia się także wartości zatrudnienia, przychodów i sumy bilansowej właściciela wnioskodawcy”.

Powyższe wyjaśnienia były spójne z treścią decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej pomoc publiczną przewidzianą w Tarczy Finansowej, gdzie na stronie 3. w pkt. 2.5. jasno wskazano, że to, czy dane przedsiębiorstwo będzie małym czy średnim przedsiębiorcą będzie analizowane przy uwzględnieniu definicji z polskiej ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2018 poz. 646), zgodnie z którą „**średni przedsiębiorca oznacza „przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:**

a) zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz

b) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczył równowartości w złotych 43 milionów euro – i który nie jest mikroprzedsiębiorcą ani małym przedsiębiorcą”.

Dodatkowo należy podkreślić, że regulamin obowiązujący 30 kwietnia 2020 r. również przy definicji MŚP wyjaśniał, że „**oznacza to przedsiębiorcę, który:**

a) zatrudnia do 249 Pracowników (z wyłączeniem właściciela), a jego roczny obrót za 2019 r. nie przekroczył 50.000.000 EUR, lub suma bilansowa za 2019 r. nie przekroczyła 43.000.000 EUR,

b) nie jest mikroprzedsiębiorcą lub nie jest beneficjentem finansowania udzielonego w ramach programu rządowego pt. „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm.”

Mając powyższe definicje za podstawę określania statusu przedsiębiorcy tysiące firm składały stosowne wnioski określając się jako mikro, mały, bądź średni przedsiębiorca.

Jednakże, po weekendzie majowym, a więc – w większości przypadków – już po złożeniu przez wiele firm wniosków i po podpisaniu przez nich stosownych umów subwencji finansowych, **Polski Fundusz Rozwoju zmienił zarówno treść Regulaminu ubiegania się o pomoc oraz usunął ze swojej oficjalnej strony internetowej dotychczasowy Przewodnik dla mikro, małych i średnich firm po Tarczy Finansowej PFR i zastąpił go nowym, w zmienionym brzmieniu.**

Główną zmianą w powyższych dokumentach był sposób ustalania statusu mikro małego i średniego przedsiębiorcy. Zgodnie z treścią nowego przewodnika dla mikro, małych i średnich firm po tarczy finansowej PFR z 30 kwietnia 2020 r., udostępnionego na oficjalnej stronie PFR 4 maja 2020 r.: spełnienie kryteriów mikrofirmy i MŚP ustalone jest w oparciu o liczbę pracowników na dzień 31 grudnia 2019 r. Roczny obrót lub suma bilansowa zasadniczo powinny dotyczyć roku 2019. Obrót i sumę bilansową należy ustalać zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.6.2014).

Z kolei według zmienionego regulaminu z 13 maja 2020 r. „określenie statusu MŚP powinno uwzględniać inne warunki określone w treści niniejszego Regulaminu oraz Załącznika I do Rozporządzenia Pomocowego.”

Mając na uwadze powyższe wiele firm, które złożyły swoje wnioski 29 i 30 kwietnia 2020 r. przy określeniu statusu MŚP (na podstawie wtedy dostępnych dokumentów) nie uwzględniła przedsiębiorstw powiązanych ani partnerskich, co oznacza, że zgodnie z brzmieniem nowych przepisów firmy te mogą zostać uznane za dużego przedsiębiorcę.

Problem jest o tyle istotny, że osoby fizyczne, które składały i podpisywały wnioski, jednocześnie oświadczyły, pod rygorem odpowiedzialności karnej, że dane zawarte we wniosku są zgodne z prawdą oraz obowiązującymi przepisami prawa.

Obecna sytuacja oraz niejasne stanowisko PFR w zakresie powodów, podstawy oraz sposobu zmiany Przewodnika i Regulaminu powodują, iż wiele firm, zgodnie z nowymi regułami określania statusu MŚP, może zostać uznanych za dużego przedsiębiorcę (uwzględniając przedsiębiorstwa powiązane i partnerskie), a zatem przedsiębiorcę, do którego nie została dedykowana tarcza Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm.

Business Centre Club, na skutek wielu niepokojących sygnałów ze strony przedsiębiorców podjął pilną interwencję i zwrócił się do Polskiego Funduszu Rozwoju o wyjaśnienie w tej kwestii, podając przykład spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która 30 kwietnia 2020 r. złożyła wniosek o wsparcie w ramach Tarczy Finansowej, uznając się według ówczesnego Przewodnika i Regulaminu za średniego przedsiębiorcę (tj. wg polskich przepisów prawa), a która to, po zmianie dokumentów, może zostać uznana za dużego przedsiębiorcę (przy uwzględnieniu jego przedsiębiorstw powiązanych czy partnerskich).

Odpowiedź, jaką otrzymaliśmy z PFR nie jest informacją jednoznaczną. Zespół Polskiego Funduszu Rozwoju do spraw Relacji z Klientem wydał oświadczenie następującej treści:

„jeżeli wniosek został złożony przed zmianami, to obowiązywać będą zasady takie, jakie były aktualne na czas składania wniosku. Prawo nie działa tu wstecz. Nie ma w związku z tym konieczności zwrotu subwencji, groźby odpowiedzialności karnej etc., jeżeli wniosek został zaakceptowany w oparciu o oświadczenia wypelnione zgodnie z funkcjonującymi na tamten czas zasadami.”

Powyższa odpowiedź nie stanowi, naszym zdaniem, rozwiązania problemu, a przedsiębiorcy nadal nie mogą czuć się pewnie co do przyszłego postępowania PFR w momencie zarówno sprawowania przez ten organ kontroli co do prawdziwości informacji i oświadczeń złożonych przez beneficjenta w związku z zawarciem umowy, jak i późniejszej decyzji o zwrocie subwencji, **jednakże może być pomocna przy ewentualnej konieczności wyjaśniania ujawnionych nieprawidłowości w ustalaniu statusu MŚP.**

BCC proponuje, aby PFR wydał jednoznaczne stanowisko w tak istotnym dla każdego przedsiębiorcy temacie. W trudnej i niepewnej sytuacji, w jakiej znalazły się polskie firmy w dobie pandemii koronawirusa, przynajmniej w obszarze przyznawanego wsparcia, powinny one mieć zapewnioną jasność co do interpretacji przepisów i pewność zachowania otrzymanej pomocy.

Kontakt z ekspertką:

Karolina Ciastko

ekspertka BCC, wiceprzewodnicząca Komisji BCC ds. transportu
radca prawny, Kancelaria Radców Prawnych Dudkiewicz Ciastko Cichocka
tel. 506 154 362
e-mail: karolina.ciastrko@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC
tel. 602 571 395
e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl

Business Centre Club powstał pod koniec XX w., w 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych a siedziby rozlokowane są w blisko 250 miastach. Na terenie całej Polski działają 22 łóże regionalne. Do BCC należą przedstawiciele wszystkich branż, międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, firmy telekomunikacyjne, najwięksi polscy producenci, uczelnie wyższe, koncerny wydawnicze i znane kancelarie prawne. Członkami Klubu są także prawnicy, dziennikarze, naukowcy, wydawcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom, jest ustawowym członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliński. Kontakty prasowe: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/kontakty-do-ekspertow, więcej: <https://www.bcc.org.pl/> oraz <https://www.facebook.com/businesscentreclub>